

AGNIESZKA RUTKOWSKA-SAGATA,
KATARZYNA WIERZBICKA-ZIEMBICKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka francuskiego na II etapie edukacyjnym w klasach VII-VIII

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Witkowska Elżbieta

Recenzja merytoryczna – Hanna Łaskowska

Agnieszka Dołęga

Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak

Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć/lekcji:

Les langues et leurs familles (Języki i rodziny języków)

Klasa / czas trwania zajęć/lekcji

klasa VII, 2x45 min.

Cele

komunikacyjne: Uczeń rozumie konwencję baśni (na przykładzie „Czerwonego Kapturka”) i rozpoznaje tę konwencję po francusku; potrafi też powiedzieć, jakimi językami się posługuje i jakich chciałby się nauczyć.

Leksykalne: Uczeń rozumie kluczowe słowa pojawiające się w wybranej baśni, tj.: *las, Czerwony Kapturek, wilk, babcia, dziewczynka, droga, zęby/oczy/uszy etc.*; rozumie wyrażenia i czasy charakterystyczne dla baśni; rozumie i potrafi poprawnie użyć słownictwa niezbędnego do opisu książki (*autor, okładka, bohater*) oraz związanego z językiem: *język, rodzina języków, pochodzenie, etymologia, słowo, mówić (trochę/ płynnie/dobrze) po...* etc. Rozumie i potrafi używać nazw niektórych języków po francusku.

Gramatyczne: Uczeń rozumie i poprawnie używa czasownika *parler* i *apprendre* w czasie teraźniejszym. Uczeń rozumie, dlaczego tytuł „Czerwony Kapturek” różni się ilością i kolejnością słów w różnych językach, np. dlaczego po francusku składa się z czterech słów.

Fonetyczne/ ortograficzne: Uczeń słyszy głoskę nosową na końcu przymiotników tj.: *italien, coréen, allemand etc.* i potrafi ją odtworzyć. Uczeń wie, skąd bierze się *accent circonflexe* w języku francuskim.

Kulturowe/interdyscyplinarne: Uczeń potrafi znaleźć ślady pokrewieństwa między różnymi językami; wie, w jaki sposób znajomość innych niż polski języków może zostać użyta do nauki języka obcego; wie, co to są grupy i rodziny języków; potrafi rozpoznać, skąd pochodzą niektóre polskie słowa; wie, skąd pochodzi baśń o Czerwonym Kapturku.

Wychowawcze: Uczeń jest świadomy bogactwa językowego Europy i świata, szanuje różnorodność i rozumie wzajemne wpływy międzykulturowe.

Metody/Techniki/Formy pracy

opis ilustracji (okładki), ćwiczenia wielojęzyczne.

Środki dydaktyczne

tablica, wydruki okładek „Czerwonego Kapturka” w różnych językach (około 6-7), wybrany fragment baśni w różnych językach (wersje wielojęzyczne baśni dostępne są np. pod adresem www.grimmstories.com)

Opis przebiegu zajęć

Czynności wstępne, rozgrzewka językowa: Nauczyciel sprawdza listę obecności i wita się z uczniami, przechodząc na język francuski.

Wprowadzenie do nowego tematu: Nauczyciel pokazuje uczniom różne okładki baśni o Czerwonym Kapturku i zadaje pytania o różnice między nimi (porozumiewanie się w j. obcych, rozwój świadomości i ekspresji kulturalnej). Uczniowie zastanawiają się, skąd wynikają te różnice (np. dwuwyrzowy tytuł po polsku i czterowyrzowy po francusku). Następnie prosi uczniów o wymienienie podobieństw oraz o zastanowienie się, skąd mogą one wynikać. Przypomina także uczniom słownictwo już znane.

Pierwsza lektura dokumentu: Nauczyciel rozdaje uczniom krótki fragment baśni po francusku i prosi o zidentyfikowanie go. Uczniowie mają powiedzieć, jak rozpoznali fragment.

Druga lektura dokumentu: Nauczyciel pisze na tablicy nazwy różnych języków. Następnie rozdaje uczniom kilka innych wersji językowych wybranego fragmentu i prosi o wskazanie tych języków (po francusku), które rozpoznają w poszczególnych wersjach (porozumiewanie się w j. obcych). Uczniowie mają za zadanie zauważyć podobieństw między poszczególnymi wersjami językowymi (świadomość i ekspresja kulturalna).

Konceptualizacja: Nauczyciel wyjaśnia niektóre różnice i podobieństwa między zaznaczonymi przez uczniów słowami (np. dlaczego angielski wyraz *forest* zamienia się po francusku w *forêt* etc.). Wyjaśnia uczniom, jakie rodziny języków istnieją w Europie (świadomość i ekspresja kulturalna). Uzupełnia listę nazw języków po francusku i podaje przykłady użycia ich w zdaniach, np. *Mówię płynnie po francusku*.

Utrwalenie słownictwa i struktur gramatycznych: Nauczyciel pyta uczniów, jakie języki znają, jakich się uczą i jakie chcieliby poznać. Na końcu proponuje zabawę: uczniowie – w grupach – zamieniają swoje odpowiedzi po francusku na odpowiedzi np. po włosku lub hiszpańsku na podstawie tego, czego nauczyli się o różnicach między językami wcześniej (porozumiewanie się w j. obcych, rozwój świadomości i ekspresji kulturalnej).

Podsumowanie

Nauczyciel zadaje uczniom pytania o to, czego się nauczyli podczas zajęć.

Zakończenie lekcji

Praca domowa: z pomocą strony podanej przez nauczyciela, uczniowie, w parach lub indywidualnie, znajdują inny fragment wybranej baśni, lub fragment innej baśni, znajdują w nim słowa transparentne i wskazują niektóre reguły z nich wynikające (porozumiewanie się w j. obcych, rozwój świadomości i ekspresji kulturalnej).

Komentarz metodyczny

Powyższy scenariusz, poza celami czysto językowymi, ma za zadanie pomóc uczniom w opracowaniu własnych strategii w nauce języków oraz pogłębieniu ich predyspozycji językowych. „Czerwony Kapturek” jest tu jedynie propozycją. Ławki ustawione są w półkole. Przy niektórych aktywnościach wskazane jest przeniesienie się na podłogę. Uczniowie o SPE siedzą bliżej nauczyciela. Ewaluacja lekcji oparta jest na ewaluacji pracy domowej – głównym kryterium jej oceny jest wykorzystanie wiadomości z zakresu wielojęzyczności, nabytych na zajęciach. Metody i materiały do pracy z uczniami o SPE powinny być przemyślane na podstawie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej. Uczniowie zdolniejsi powinni dostać dodatkowe zadanie w zakresie wielojęzycznej analizy tekstu i kompetencji językowych, np. zadanie na rozumienie globalne tekstu w nieznanym im języku, na podstawie pojawiających się w nim słów transparentnych.